

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2014-2018

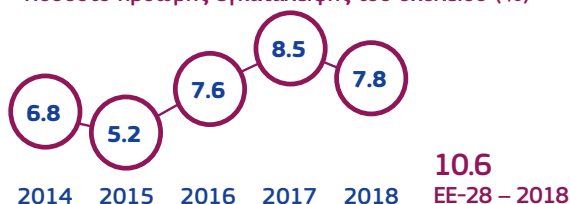
ΚΥΠΡΟΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η χρηματοδότηση για τον θεματικό στόχο 10 του ΕΚΤ χρησιμοποιείται με σκοπό την παροχή στήριξης στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στην επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση. Στην Κύπρο διατέθηκαν ενισχύσεις ύψους άνω των 20 εκατομμυρίων ευρώ σε αντίστοιχες δράσεις, με συνολικό αριθμό 732 συμμετοχών έως το τέλος του 2018. Στο παρόν ενημερωτικό δελτίο συνοψίζονται οι κυριότερες δράσεις, τα επιτεύγματα, τα αποτελέσματα και τα διδάγματα που έχουν αντληθεί μέχρι στιγμής από τη χρήση της εν λόγω χρηματοδότησης στην Κύπρο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (%)

► Στην Κύπρο το **ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου** είναι σχετικά χαμηλό και παραμένει από το 2014 σε επίπεδο κατώτερο του στόχου του 10 % της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ωστόσο, έχει παρουσιάσει διακυμάνσεις κατά την εν λόγω περίοδο, καταγράφοντας ιδιαίτερη αύξηση μεταξύ των ετών 2015 και 2017. Το ποσοστό του 7,8 % για το 2018 παραμένει κατώτερο του μέσου όρου της ΕΕ-28, αλλά παρουσιάζει αύξηση σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού. Το ποσοστό για τους άνδρες (9,9 % το 2018) είναι υψηλότερο από το ποσοστό για τις γυναίκες (6 % το 2018).

Ποσοστό μορφωτικού επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (%) (30-34 ετών)

► Η Κύπρος παρουσιάζει ικανοποιητικές επιδόσεις στον τομέα της **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, με πολύ υψηλό μορφωτικό επίπεδο της τάξης του 57,1 % το 2018, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της ΕΕ ανέρχεται στο 40,7 %. Ωστόσο, παρατηρείται αναντιστοιχία μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των αναγκών της αγοράς εργασίας.

► Το **ποσοστό συμμετοχής ενηλίκων σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης** είναι χαμηλό και καταγράφει φθίνουσα πορεία. Το 2018 ανήλθε σε 6,7 %, ποσοστό χαμηλότερο του μέσου όρου του 11,1 % της ΕΕ-28.

Ποσοστό συμμετοχής ενηλίκων 25-64 ετών σε εκπαίδευση και κατάρτιση (%) (τελευταίες 4 εβδομάδες)

► Από στοιχεία του ΟΟΣΑ του 2015 προκύπτει ότι η υστέρηση σε βασικές δεξιότητες (ανάγνωση, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες) παραμένει σε υψηλό επίπεδο. Οι **ψηφιακές δεξιότητες** κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα, δεδομένου ότι μόλις το 50 % των ατόμων κατέχουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες, ενώ υψηλό είναι και το ποσοστό (26 %) των ατόμων που δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ το διαδίκτυο.

► Οι **συνολικές γενικές κρατικές δαπάνες για την εκπαίδευση** μειώθηκαν ελαφρώς κατά τα τελευταία έτη, αλλά εξακολουθούν να υπερβαίνουν ελάχιστα τον μέσο όρο της ΕΕ-28. Το 2017 το ποσοστό στην Κύπρο ήταν 5,7 %, ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ-28 ήταν 4,6 %.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΚΤ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΘΣ10 Θεματικός στόχος 10

ΕΠ Επιχειρησιακό πρόγραμμα

ε.π. επενδυτική προτεραιότητα

* Τα αριθμητικά στοιχεία παρουσιάζουν την κατάσταση των δράσεων του ΕΚΤ στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 10 και των τεσσάρων επενδυτικών προτεραιοτήτων (ε.π.) του για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 που υλοποιήθηκαν έως το τέλος του 2018, σύμφωνα με στοιχεία της 1ης Οκτωβρίου 2019. Σε πολλές περιπτώσεις, οι δράσεις είτε δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη σε αυτό το στάδιο είτε έχουν μόλις ξεκινήσει.

* Δεδομένου ότι ένα άτομο θα μπορούσε να συμμετάσχει περισσότερες από μία φορές σε δράσεις του ΕΚΤ με την πάροδο του χρόνου, αναφέρεται ο αριθμός συμμετοχών. Στα στοιχεία αυτά δεν περιλαμβάνεται η τεχνική βοήθεια.

* Στις περιπτώσεις στις οποίες η κατανομή των συμμετεχόντων βάσει καθεστώτος απασχόλησης, ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου δεν αντιστοιχεί αθροιστικά στο 100 %, αυτό σημαίνει ότι δεν ήταν δυνατή η συνεκτίμηση των χαρακτηριστικών διαφόρων συμμετεχόντων σε ορισμένα ΕΠ.

Στήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2014-2018

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΤ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

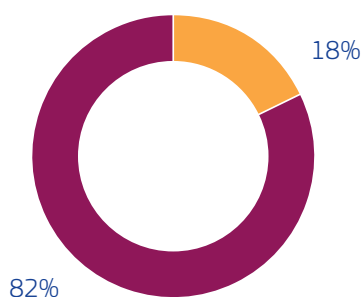
- ▶ Στην Κύπρο υπάρχει **ένα** επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΚΤ: ΕΠ «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή».
- ▶ Στο πλαίσιο του ΕΠ έχουν καθοριστεί οι ακόλουθες προτεραιότητες σχετικά με τον θεματικό στόχο 10 (ΘΣ10):
 - ▶ καλύτερη **ευθυγράμμιση του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας** μέσω της ανάπτυξης του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της προώθησης της μαθητείας
 - ▶ **προώθηση της διά βίου μάθησης** μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης και της επέκτασης του εθνικού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων.

Το 15 % της συνολικής χρηματοδότησης του ΕΚΤ¹...

€ 20 000 000

... κατανέμεται στις εξής επενδυτικές προτεραιότητες του ΘΣ10: **ενίσχυση της πρόσβασης σε διά βίου μάθηση (18 %)** και **βελτίωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας (82 %)**.

Κατανομή κονδυλίων του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10

- Ενίσχυση της πρόσβασης σε διά βίου μάθηση – ε.π.10.iii
- Βελτίωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας – ε.π.10.iv

ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το 2018 διατέθηκε το 144 % των προγραμματισμένων πόρων στο πλαίσιο του ΘΣ10, εκ των οποίων δαπανήθηκε το 35 %.

Αριθμός συνολικών συμμετοχών σε δράσεις του ΘΣ10 έως το τέλος του 2018:

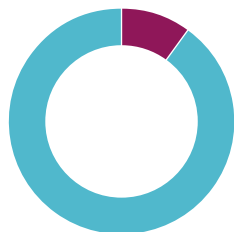
▶ **732** συμμετοχές σε δράσεις για την ενίσχυση της πρόσβασης σε διά βίου μάθηση

732

¹ Περιλαμβάνει την αποκλειστική χρηματοδότηση από την ΕΕ και τη συγχρηματοδότηση από το κράτος μέλος.

ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Καθεστώς απασχόλησης

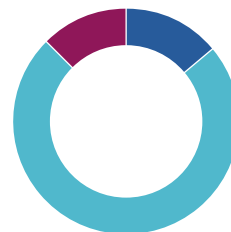
10 % (73) Άνεργοι
0 % (0) Οικονομικά μη ενεργοί²
90 % (659) Απασχολούμενοι

Φύλο

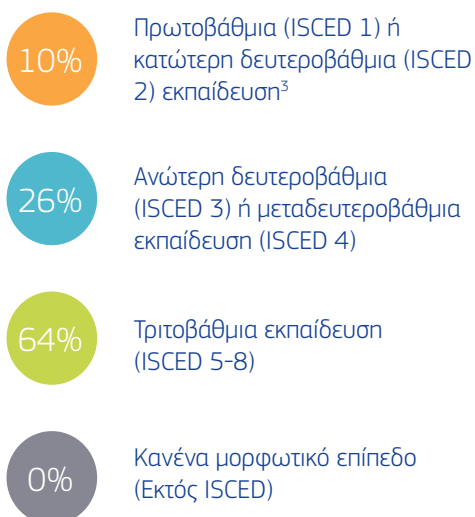
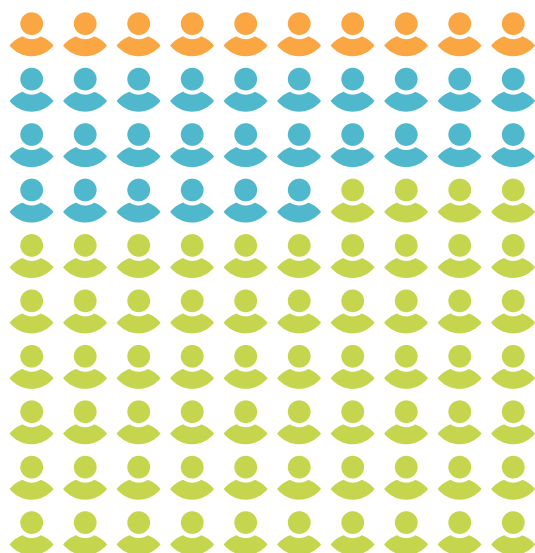

50 % Γυναίκες
50 % Άνδρες

Ηλικία

13 % (95) <25 ετών
69 % (502) 25-54 ετών
11.5 % (135) >54 ετών

40
Μετανάστες

0
Άλλα μειονεκτούντα άτομα

1
Συμμετέχοντες με αναπηρία

0
Άστεγοι

Στα **σημαντικά μέχρι στιγμής επιτεύγματα** των δραστηριοτήτων του ΕΚΤ στην Κύπρο στο πλαίσιο του ΘΣ10 περιλαμβάνονται τα εξής⁴:

- ▶ Μέχρι στιγμής έχουν επιτευχθεί **636** επιτυχή αποτελέσματα κατόπιν συμμετοχής σε χρηματοδοτούμενη δράση από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10, εκ των οποίων:
 - ▶ Έως το τέλος του 2018 είχαν σχεδιαστεί 35 νέα προγράμματα ΕΕΚ στο πλαίσιο της δράσης για την ανάπτυξη της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο, στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η χώρα ξεπέρασε κατά πολύ το ορόσημο που τέθηκε στο πλαίσιο επιδόσεων (18) και βρίσκεται στον σωστό δρόμο για την επίτευξη του στόχου των 53 προγραμμάτων έως το 2023.
 - ▶ Στο πλαίσιο των δράσεων του ΘΣ10 για τη διευκόλυνση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έως το τέλος του 2018 είχαν ενταχθεί στα εν λόγω προγράμματα όλα τα πανεπιστήμια της χώρας, με τη δημιουργία γραφείων διασύνδεσης και υποστηρικτικών δομών. Ωστόσο, τα προγράμματα πρακτικής άσκησης σπουδαστών δεν είχαν ξεκινήσει ακόμη.

² Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, παιδιά προσχολικής ηλικίας, παιδιά σχολικής ηλικίας, σπουδαστές, συνταξιούχους και άτομα που ασχολούνται με τα οικιακά, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εργάζονται και δεν είναι διαθέσιμα για εργασία ούτε αναζητούν εργασία.

³ ISCED είναι η ταξινόμηση αναφοράς των Ηνωμένων Εθνών για την κατάταξη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συναφών προσόντων ανά μορφωτικό επίπεδο και τομέα εκπαίδευσης.

⁴ Τα δεδομένα των συμμετεχόντων συλλέγονται κατά την έναρξη της δράσης. Τα δεδομένα που αφορούν τα αποτελέσματα συλλέγονται κατά τη λήξη της δράσης ή ακόμη και σε μεταγενέστερο χρόνο. Λόγω αυτής της χρονικής διαφοράς, δεν ενδείκνυται η απευθείας αντιπαραβολή των δύο συνόλων δεδομένων (συμμετοχές και αποτελέσματα).

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΤΛΗΘΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ

► **Ευθυγράμμιση του ΘΣ10 του ΕΚΤ με τις συστάσεις και τα εργαλεία πολιτικής της ΕΕ**

Οι δράσεις του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10 ανταποκρίνονται σε ικανοποιητικό βαθμό στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για την Κύπρο, οι οποίες αποσκοπούν στην ενίσχυση της σύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας με την αγορά εργασίας. Οι εν λόγω δράσεις έχουν ευθυγραμμιστεί επίσης με τα σχετικά πλαίσια της ΕΕ — για παράδειγμα, η ανάπτυξη των νέων προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ και πλαισίων αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ βασίζεται στο ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET) και στο ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EQAVET).

► **Προσαρμογή στην κατά τόπους πραγματικότητα**

Οι αγροτικές και ορεινές περιοχές της χώρας χαρακτηρίζονται από γήρανση του πληθυσμού και αναπτυξιακές ανισότητες. Ωστόσο, η εδαφική εστίαση του ΕΠ αφορά το σύνολο της επικράτειας. Οι δράσεις του ΕΚΤ θα μπορούσαν να ευνοηθούν από τη μεγαλύτερη εστίαση στις κατά τόπους εδαφικές ιδιαιτερότητες προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές.

► **Δέσμευση των εργοδοτών**

Για τις δράσεις στο πλαίσιο του ΘΣ10 στην Κύπρο απαιτείται η ενεργός συμμετοχή των εργοδοτών. Κατά τα πρώτα έτη της περιόδου προγραμματισμού, η οικονομική ύφεση στη χώρα λόγω της κρίσης είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία συμμετοχής των επιχειρήσεων —ιδίως των ΜΜΕ που απασχολούν την πλειονότητα του εργατικού δυναμικού— στις δράσεις με τον αναμενόμενο τρόπο (π.χ. με την προσφορά θέσεων πρακτικής άσκησης σε σπουδαστές). Η εξέλιξη αυτή είχε σοβαρό αντίκτυπο στην επίτευξη των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων.

► **Αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά την ανάγκη πιστοποίησης**

Διαπιστώνεται περιορισμένο ενδιαφέρον, τόσο από τους ανέργους όσο και από τους απασχολούμενους, για την πιστοποίηση των δεξιοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων τους. Το γεγονός αυτό μπορεί να συνδέεται με την έλλειψη ευαισθητοποίησης ως προς τα οφέλη της πιστοποίησης όχι μόνο για το εργατικό δυναμικό, αλλά και για τον επιχειρηματικό κόσμο. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων εργοδοτών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης.

► **Ομάδες-στόχοι**

Οι δράσεις του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10 στην Κύπρο απευθύνονται κυρίως σε απασχολούμενους και αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι δράσεις δεν απευθύνονται όσο θα έπρεπε σε νέους εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης, μολονότι πρόκειται για καίρια ομάδα-στόχο των δράσεων στο πλαίσιο και των δύο επενδυτικών προτεραιοτήτων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ

► **Η ανάπτυξη τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο**

Πρόκειται για δράση ορόσημο για το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και αποτελεί άμεση ανταπόκριση στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η δράση αποσκοπεί στην ανάπτυξη τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για νέους και ενήλικους μέσω της συμμετοχής τους σε προγράμματα διά βίου μάθησης. Έχουν αναπτυχθεί προγράμματα σπουδών για 35 προγράμματα, ενώ βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο σχεδιασμού και υλοποίησης και άλλες υπηρεσίες, όπως, π.χ., υπηρεσίες συμβουλευτικής και υπηρεσίες ψυχολογικής βοήθειας για σπουδαστές.

► **Θέσπιση μηχανισμού για την επικύρωση της τυπικής και της άτυπης μάθησης**

Σκοπός της εν λόγω δράσης είναι να παράσχει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα επικύρωσης των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων τους, καθώς και την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων για τη στήριξη της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής τους ένταξης. Έως το 2018 είχε ολοκληρωθεί ένα σχέδιο δράσης για τη θέσπιση εθνικών προτύπων προσόντων.

► **Γραφεία διασύνδεσης πανεπιστημίων με την αγορά εργασίας**

Η δράση αυτή αποσκοπεί στη διευκόλυνση και στην αύξηση του αριθμού των θέσεων πρακτικής άσκησης για σπουδαστές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη δημιουργία ειδικών προς τον σκοπό αυτόν γραφείων διασύνδεσης στα πανεπιστήμια. Από το 2018 όλα τα πανεπιστήμια της Κύπρου (3 δημόσια και 5 ιδιωτικά) έχουν δημιουργήσει γραφεία διασύνδεσης και υποστηρικτικές δομές, αν και τα προγράμματα πρακτικής άσκησης σπουδαστών δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

<https://www.structuralfunds.org.cy/OP-Evaluations>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μελέτη για την υποστήριξη της αξιολόγησης της στήριξης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης από το ΕΚΤ (Θεματικός στόχος 10)

Το ΕΚΤ στην Κύπρο: <https://ec.europa.eu/esf/home.jsp?langId=en>

Δικτυακός τόπος του ΕΚΤ στην Κύπρο: <https://www.structuralfunds.org.cy>

